

[Dyremose]

med arbejdet og finder ud af, hvordan man på frivilligt grundlag kan gøre det interessant og attraktivt at få udbredt ejendomsretten, og på det punkt håber vi også at vi kan få det radikale venstre i tale.

Tørnæs (V):

Med dette forslag giver det radikale venstre folketinget lejlighed til at diskutere, hvordan ejendomsretten kan spredes, og også til at diskutere, hvilke muligheder der er for at give lønmodtagerne mulighed for på favorable vilkår at deltage i en mere aktiv finansiering af erhvervslivet. En række udviklingstendenser kan der være grund til at trække op netop i denne debat.

For det første har vi gennem de seneste årtier kunnet iagttage en fortsat koncentrationstendens i erhvervslivet. Ikke alene er virksomhederne blevet større, kapitalen er også blevet mere koncentreret.

For det andet eksisterer der stadig en meget skarp interesse modsætning mellem lønmodtagerne og dem, der leder og fordeler arbejdet, de, der som regel er identiske med dem, der skaffer virksomhedernes kapital. Samfundet har behov for øgede investeringer, vel at mærke erhvervsaktive investeringer, investeringer, der kan sætte mere gang i produktion, beskæftigelse og eksport, men investeringer i større omfang ser vi først, når indtjeningsgrundlaget i virksomhederne er blevet forbedret. Det er en langsom proces, men vi er på vej.

Der er imidlertid også behov for en spredning af kapitalgrundlaget. Det danske samfunds politiske og økonomiske frihed hviler på den private ejendomsret. Derfor skal flest muligt også have del i denne ejendomsret.

For mere end 100 år siden dukkede en alternativ organisationsform frem, andelsbevægelsen. Med andelsbevægelsen skete der en spredning af ejendomsretten, således at leverandørerne blev medejere af produktionsmidlet. I dag har vi igen et stort behov for nykonstruktioner i erhvervslivet, for nye ejerformer. Udviklingstendenser med større kapitalkoncentration, organisationsindflydelse og interesse modsætninger ønsker vi at få brudt. Medarbejderne skal have et andet tilhørsforhold til deres arbejdsplads. De vil gennem medejerskab få medindflydelse, de vil få en anden indsigt og forståelse for virk-

somhedens problemer og muligheder, end vi kender det i dag. De vil føle et større ansvar for deres arbejdsplads, og der vil blive skabt et andet klima med bedre trivsel på arbejdspladserne. Derfor har vi i venstre gennem flere år arbejdet med disse problemer og muligheder for nykonstruktioner.

Regeringen har bebudet et forslag om aktiesparefonde. Det er et skridt på vejen, men da langt de fleste danske virksomheder ikke er organiseret som aktieselskaber, er der behov for andre muligheder, hvor det er vores opfattelse, at en spredning af ejendomsretten bør bygge på tre fundamentale grundprincipper: for det første på frivillighed. Bæredygtige reformer skal gro frem af en folkelig vilje og ikke dikteres af statsmagten. For det andet på valgmuligheder og for det tredje på den personlige ejendomsret.

Venstre er en klar og principiel modstander af centrale fonde, og det radikale forslag rører netop ved nogle af disse fundamentale grundprincipper. For at starte med fremsættelsen kan det konstateres, at de radikale heller ikke vil være med til fondsdannelser. Det hilser vi med glæde.

Derimod støder forslaget formuleringsom, hvorvidt ordningen skal være obligatorisk, mod de to andre fundamentale grundprincipper fra vores side.

Vi kan således allerede af principielle grunde fra venstres side ikke medvirke til det radikale forslag.

Ole Henriksen (SF):

Forslaget her fra det radikale venstre er jo i sin gribende enkelthed et meget kort beslutningsforslag, men ved gennemgang af bemærkningerne får man et indtryk af, i hvilken retning det radikale venstre vil, og vi kan ikke på alle områder følge det radikale venstre. Vi mener, at der ting i forslaget, som adskiller sig væsentligt fra de tanker, som vi har om dette spørgsmål inden for SF.

I bemærkningerne starter man med nogle meget rigtige analyser, som jeg synes skal ligge til grund for den videre debat både her og i udvalget, nemlig at der er behov for en demokratisering inden for det private område. Det er vi enige i. Vi mener i øvrigt, at der er et lige så stort behov, måske nogle gange et større, for at demokratisere inden for det